

SUNUŞ

Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en önemli dönüm noktası olan Cumhuriyet'in, 100. yılı için hazırladığımız, dergimizin özel sayısını sizlere sunmaktan büyük mutluluk ve gurur duyuyoruz.

Geçtiğimiz yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun küllerinden doğan Türkiye, ülkenin içinde bulunduğu bütün olumsuzluklara rağmen; kendisini modern ve birçok alanda hızla gelişen bir ulusa dönüştüren zorlu yolculuğa çıktı. Bu inanılmaz yolculuğun kalbinde, olağanüstü liderliği, kararlılığı ile ilerlemenin ve laikliğin gücüne inanan vizyoner bir lider olan Mustafa Kemal Atatürk vardı. 29 Ekim 1923'te Atatürk'ün önderliğinde resmen ilan edilen Cumhuriyet, aynı zamanda Türkiye'de bir aydınlanma ve ilerleme çağını başlatacak yolculuğun ilk, ancak en büyük adımını oluşturmuştur.

Cumhuriyet'in ilanından itibaren, Türkiye'yi modern, laik ve demokratik bir ulusa dönüştürmeyi amaçlayan son derece köklü ve kapsamlı reformlar yapılmıştır. Din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasını ifade eden laikleşme, Arap alfabesinin yerine Latin alfabesinin benimsenmesi, okuma-yazma oranının yükseltilmesi, kadınlara seçme ve seçilme hakkının tanınması, çağdaş hukuk sisteminin benimsenmesi, ekonomik yapının güçlendirilerek sanayileşme hamlelerin yapılması, bu köklü değişimlerin temel taşlarını oluşturmuştur. Tüm bunlar, Türkiye'nin zorluklara rağmen geleceğe güvenle bakmasını ve güçlü adımlarla ilerlemesini sağlamıştır.

Bir asırda gerçekleşen hemen her alandaki değişim, hiç kuşkusuz son derece büyük ve kıymetlidir. Ancak yeni yüzyılın, Cumhuriyetin çok önemli kazanımlarının daha da ileri götürüldüğü, geliştirildiği ve Türkiye için çok daha parlak bir geleceğin inşa edileceği bir yüzyıl olması gerektiğinin de farkındayız. Böyle bir amaç, elbette bizlere çok önemli sorumluluklar yüklemektedir. Bu sorumluluklarımızı her koşul altında yerine getirirken, Türkiye Cumhuriyeti'nin adalet, demokrasi, eşitlik, özgürlük ve laiklikten oluşan güçlü bir temel üzerinde kurulduğu daima hatırd tutulmalıdır.

Ege Coğrafya Dergisi'nin Cumhuriyet'imizin 100. Yıl dönümü vesilesiyle hazırladığımız bu özel sayısı, ülke çapındaki çok daha geniş çaplı Cumhuriyet kutlamalarına, küçük bir katkı olarak kabul edilmeli; tarihimizin bu çok özel, önemli ve anlamlı noktasına düşülmüş bir not olarak görülmelidir. 2023 yılı, hoş bir tesadüf olarak, 1983 yılında çıkmaya başlayan dergimizin de 40. Yılı olmaktadır. Dolayısıyla bu yıl, söz konusu açıdan da bizler için ayrıca önemlidir.

Bir özel sayı hazırlama fikri ilk kez ortaya atıldığında, tatlı bir heyecan ve sorumluluk duygusuyla içerik oluşturulmaya çalışılmıştır. Başlangıçta disiplinimizin farklı farklı alt dallarının Türkiye'deki gelişim çizgilerini ortaya koyacak çalışmaların bir araya toplanması amaçlanmış ve gelecekte bu özel sayının ilgililer için bir referans haline gelmesi arzulanmıştır. Coğrafya disiplininin engin içeriğini her yönüyle yansıtabilecek sayıda yazıya yer vermek mümkün olamasa da, pek çok alanda, çok değerli çalışmalara yer verilmiş; bunları kaleme alan coğrafyacılar kadar yazıların türü ve içeriği açısından da bir çeşitlilik gözetilmiştir. Ülkemizin farklı coğrafya bölümlerinden, kariyerlerinin farklı aşamalarında bulunan, farklı akademik ilgi alanları bulunan coğrafyacılar, burada, tek bir çatı altında sizlere seslenmektedirler. İçinden çıktığı Bölümün –Ege Coğrafya'nın– kurumsal sınırlarını uzunca bir süredir aşmış bulunan Ege Coğrafya Dergisi, bu niteliğini bu özel sayıda da yansıtmıştır.

Bu sayıda yer verilen yazıların bazıları derleme niteliği taşıırken, bazıları da bu sayı için hazırlanmış ampirik makalelerdir. Türkiye’de coğrafyanın gelişiminden, ekonomik coğrafyaya, jeomorfolojiden turizm coğrafyasına, çevre ve paleocoğrafyadan klimatolojiye uzanan geniş bir yelpazede katkılar sağlanmıştır.

Bölümümüzün emekli öğretim üyelerinden Prof. Dr. İlhan Kayan, ülkemizde coğrafyanın gelişimi ve güncel durumu hakkındaki, kişisel deneyim ve birikimleriyle harmanladığı makalesinde ilgili literatürle de bir süreklilik ilişkisi kurmakta, kulak verilmesi gereken uyarı ve önerilerde bulunmaktadır.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü öğretim üyelerinden Prof. Dr. Hüseyin Turoğlu da, benzer bir genel değerlendirmeyi, jeomorfoloji eğitimi özelinde yapmıştır. Yine bölümümüzün emekli hocalarından olan Prof. Dr. Asaf Koçman, doğal çevre bileşenlerinin etkileşimine ve bu etkileşimin coğrafi yorum ve değerlendirmelerdeki önemine dikkati çekmektedir. Prof. Dr. Füsün Baykal ve Prof. Dr. Gözde Emekli, doktora öğrencisi Okan Oğan ile birlikte kaleme aldıkları makalelerinde, Türkiye turizminin son 50 yılının fotoğrafını, yabancı turist talebi açısından çekmektedirler. Prof. Dr. Ecmel Erhat ile doktora öğrencisi Hakan Güler’in odaklandıkları konu ise kuraklıkların ülkemizdeki zamansal değişimidir. Prof. Dr. Ertuğ Öner ve Dr. Öğr. Üyesi Aylin Karadaş ile Adıyaman Üniversitesi’nden Doç. Dr. Rifat İlhan, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi’nden Doç. Dr. Serdar Vardar ve İstanbul Üniversitesi Arkeoloji Bölümü’nden Prof. Dr. Sedef Çokay-Kepçe, Türkiye kıyılarında uzun yıllardır istikrarla sürdürülen paleocoğrafya ve jeoarkeoloji çalışmalarımızın disiplinler arası bir örneğini Perge antik kenti özelinde vermektelerdir. Bakırçay Üniversitesi Coğrafya Bölümü’nden Prof. Dr. Şermin Tağıl ve Berkay Aytan ile Süleyman Demirel Üniversitesi Coğrafya Bölümü’nden Dr. Öğr. Üyesi Çağan Alevkayalı bu özel sayımıza, 1989-2022 döneminde Gediz Nehri Deltası sulak alanının kıyı çizgisindeki değişimini ortaya koyarak katkı vermişlerdir.

Balıkesir Üniversitesi Coğrafya Bölümü’nden Doç. Dr. İrfan Kaygalak, hem mevcut literatüre hem de bu alanda yazılmış doktora tezlerinin bir değerlendirmesine dayanarak, ekonomik coğrafyanın ülkemizdeki gelişim çizgisini ortaya koymaktadır. Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi Coğrafya Bölümü’nden Doç. Dr. İsmail Kervankıran ve Kübra İskenderoğlu ise, hem turizm coğrafyası hem de kadın coğrafyası bağlamında, kadınların sesine kulak vermekte, onların yurtdışı seyahat deneyimlerine odaklanmaktadır. Yine turizm coğrafyası ile yerleşme coğrafyasının kesişiminde yer alan yazısında, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Coğrafya Bölümü’nden Dr. Çetin Furkan Usun, yanıtlanması oldukça zor bir soruya yanıt arıyor: Türkiye’de ikinci konut sayısının tespiti mümkün mü?

Cumhuriyet’imizin 100 yıldır bizi birleştiren gücünün, yeni yüzyılında da güçlenerek devam etmesi dileğiyle, hem Dergimizin 40. Yılı, hem de Cumhuriyet’imizin 100. Yılı kutlu olsun.

Ege Coğrafya Dergisi Editörler Kurulu Adına

Prof. Dr. Şevket IŞIK

Doç. Dr. İlkay SÜDAŞ